Religion and Health

ORIGINAL ARTICLE

2020, Vol: 8, No: 1, Pages: 49-56.

Mediating Role of Spiritual Intelligence in the Relationship between Perfectionism and Life Expectancy among Administrators of Azad University in Mazandaran Province

Said Ahmad Khosravi[1], Babak Hosseinzadeh[2*], Ali Asghar Shojaee[2], Jamal Sadeghi[3]

1- PhD Student of Educational Psychology, Islamic Azad University, Babol Branch, Babol, Iran
2- Assistant Professor, Department of Educational Sciences, Islamic Azad University, Babol Branch, Babol, Iran
3- Assistant Professor, Department of Psychology, Islamic Azad University, Babol Branch, Babol, Iran

***Corresponding Author:**
Babak Hosseinzadeh
Department of Educational Sciences, Islamic Azad University, Babol Branch, Babol, Iran

Email:
manzari.v63@gmail.com

Received: 12 May 2018
Revised: 05 Nov 2019
Accepted: 07 Jan 2020

Abstract

Background and Purpose: Spirituality and spiritual intelligence are important elements in individual and organizational life representing a set of capabilities, capacities, and spiritual sources. The purpose of this study was to investigate the mediating role of spiritual intelligence in the relationship between perfectionism and life expectancy among the administrators of Islamic Azad University, Mazandaran, Iran.

Materials and Methods: The study population of this descriptive-correlational study were all the administrators and deputies (n=542) of departments, faculties, and groups of Islamic Azad Universities of Mazandaran. A total of 225 participants were selected by random sampling method. The data were collected using Asadpour Perfectionism (2016), Schneider et al. Life Expectancy (1991), and Badie et al. Spiritual Intelligence (2010) questionnaires. The data were analyzed using one-variable regression tests and structural equations.

Results: The obtained results of the present study showed the significant and direct effect of perfectionism variables on spiritual intelligence and spiritual intelligence on life expectancy. In addition, perfectionism through the mediating role of spiritual intelligence had an indirect effect on life expectancy. Furthermore, about 56% of the spiritual intelligence variance and 25% of the life expectancy variance were explained by perfectionism. Moreover, approximately 88% of the life expectancy variance was justified by spiritual intelligence.

Conclusion: The education and improvement of spiritual intelligence, perfectionism, and life expectancy facilitate decision-making and enhance mental health.

Keywords: Life expectancy, Perfectionism, Spiritual intelligence

▶ **Citation:** Khosravi SA, Hosseinzadeh B, Shojaee AA, Sadeghi J. Mediating Role of Spiritual Intelligence in the Relationship between Perfectionism and Life Expectancy among Administrators of Azad University in Mazandaran Province. Religion and Health, Spring & Summer 2020; 8(1): 49-56 (Persian).

[Downloaded from jrh.mazums.ac.ir on 2026-11-21]

دین و سلامت

مقاله اصیل

دوره ۸، شماره ۱، سال ۱۳۹۹ صفحه: ۵۶-۴۹.

نقش واسطه‌ای هوش معنوی در رابطه بین کمال‌گرایی و امید به زندگی مدیران دانشگاه‌های آزاد استان مازندران

سعید احمد خسروی[۱]، بابک حسین‌زاده[۲*]، علی اصغر شجاعی[۲]، جمال صادقی[۳]

۱- دانشجوی دکتری روان‌شناسی تربیتی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد بابل، بابل، ایران

۲- استادیار، گروه علوم تربیتی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد بابل، بابل، ایران

۳- استادیار، گروه روان‌شناسی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد بابل، بابل، ایران

* مؤلف مسئول:
بابک حسین‌زاده
گروه علوم تربیتی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد بابل، بابل، ایران

Email:
manzari.v63@gmail.com

دریافت: ۲۲ اردیبهشت ۱۳۹۸
اصلاحات: ۱۴ آبان ۱۳۹۸
پذیرش: ۱۷ دی ۱۳۹۸

چکیده

سابقه و هدف: معنویت و هوش معنوی عنصری مهم در زندگی فردی و سازمانی افراد بوده و بیانگر مجموعه‌ای از توانایی‌ها، ظرفیت‌ها و منابع معنوی است. در این راستا، پژوهش حاضر با هدف بررسی نقش واسطه‌ای هوش معنوی در رابطه بین کمال‌گرایی و امید به زندگی مدیران دانشگاه آزاد اسلامی استان مازندران انجام شد.

مواد و روش‌ها: پژوهش حاضر به روش توصیفی- همبستگی انجام شد. جامعه آماری پژوهش کلیه مدیران و معاونین واحدها، دانشکده‌ها و گروه‌های دانشگاه‌های آزاد اسلامی استان مازندران به تعداد ۵۴۲ نفر بودند که به روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای، ۲۲۵ نفر از آن‌ها به عنوان نمونه انتخاب گردیدند. به منظور جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه‌های کمال‌گرایی اسدپور (۱۳۹۶)، امید به زندگی اشنایدر و همکاران (۱۹۹۱) و هوش معنوی بدیع و همکاران (۱۳۸۹) استفاده شد. داده‌ها با استفاده از آزمون‌های رگرسیون تک متغیره و معادلات ساختاری بررسی گردیدند.

یافته‌ها: نتایج نشان دادند که متغیرهای کمال‌گرایی بر هوش معنوی و هوش معنوی بر امید به زندگی اثر مستقیم و معناداری دارند. همچنین کمال‌گرایی با نقش واسطه‌ای هوش معنوی، به طور غیر مستقیم بر امید به زندگی تأثیر می‌گذارد. حدود ۵۶ درصد از واریانس هوش معنوی توسط کمال‌گرایی، حدود ۲۵ درصد از واریانس امید به زندگی توسط کمال‌گرایی و حدود ۸۸ درصد از واریانس امید به زندگی توسط هوش معنوی تبیین گردید.

استنتاج: آموزش و ارتقای هوش معنوی، کمال‌گرایی و امید به زندگی موجب تسهیل تصمیم‌گیری و سلامت روان می‌شود.

واژه‌های کلیدی: کمال‌گرایی، امید به زندگی، هوش معنوی

◀ **استناد:** خسروی، سعید احمد؛ حسین‌زاده، بابک؛ شجاعی، علی اصغر؛ صادقی، جمال. نقش واسطه‌ای هوش معنوی در رابطه بین کمال‌گرایی و امید به زندگی مدیران دانشگاه‌های آزاد استان مازندران. دین و سلامت، بهار و تابستان ۱۳۹۹؛۸(۱): ۵۶-۴۹ (فارسی).

[Downloaded from jrh.mazums.ac.ir on 2026-11-21]

مقدمه

یکی از سازه‌های شخصیتی که می‌تواند بر نوع و میزان پیشرفت مدیران تأثیرگذار باشد، کمال‌گرایی است که نقش مؤثری را در رفتارهای سازگار یا ناسازگار افراد ایفا می‌کند (۱). کمال‌گرایی یکی از ویژگی‌های شخصیتی است که بر نظم و سازماندهی مرتب بودن اشاره دارد (۲). کمال‌گرایی دارای دو بعد سازگار (مثبت) و ناسازگار (منفی) است. رفتارهای کمال‌گرایانه مثبت به واسطه احساس رضایتمندی از پیشرفت و تمجید، تقویت می‌شوند و به سوی دستیابی به موفقیت جهت‌دهی می‌گردند (۳). در مقابل کمال‌گرایان منفی، ارتباط مثبتی را با عدم رضایت پس از هر دو شرایط موفقیت و شکست از خود نشان می‌دهند (۴) و با پیامدهای آسیب شناختی نظیر عزت نفس پایین، اضطراب، باورهای غیر منطقی، خود انتقادگری، احساس گناه و نشانگان افسردگی مرتبط می‌باشند. کمال‌گرایی مثبت با تجارب سالم از جمله کوشش برای پیشرفت، عاطفه مثبت، عزت نفس بالا، خودکارآمدی، خودشکوفایی و عملکرد شغلی در ارتباط است. این افراد نیاز زیاد به موفقیت فردی دارند (۵). مطالعات نشان داده‌اند که کمال‌گرایی مثبت بر رفتار نوآورانه کارکنان و کمال‌گرایی منفی بر فرسودگی شغلی و امید به زندگی تأثیر معناداری دارد (۶). در پژوهشی کمال‌گرایی با سه بعد (سازگار، ناسازگار و غیر کمال‌گرا) در سطوح استرس و مقابله با یکدیگر متفاوت بودند و بین کمال‌گرایی ناسازگارانه و استرس ادراک شده، رابطه وجود داشت (۷). در پژوهشی دیگری ارتباط بین تلاش های کمال گرایانه با هوش هیجانی مثبت و بین نگرانی‌های کمال‌گرایی با هوش هیجانی، رابطه منفی گزارش گردید (۸). کمال‌گرایی مثبت بر تعامل کار و سلامت روانی کارکنان تأثیر مثبت داشته و کمال‌گرایی منفی به شکل منفی بر سلامت روانی تأثیر می‌گذارد و هیچ اثر مستقیمی بر تعامل کار و خستگی عاطفی ندارد (۹). در عصر اطلاعات با وجود رشد جوامع و صنعتی شدن امور، یکی از ویژگی‌هایی که در رفتار عموم مردم وجود دارد، مسأله ضعف در امید به زندگی می‌باشد که در روان‌شناسی مثبت‌نگر مطرح شده است. امید حالت انگیزشی مثبت و ظرفیت تصور توانایی ایجاد مسیرهایی به سوی اهداف مطلوب می‌باشد (۱۰). سطوح بالای امید به زندگی رابطه مستقیمی با سلامت جسمانی و روان‌شناختی، خودارزشی بالا، تفکر مثبت و روابط دارد (۱۱). امید در ارتباط بین کمال گرایی سازگار و ناسازگار و افسردگی نقش میانجی دارد و کمال‌گرایان ناسازگار، سطوح بالاتری از افسردگی را نسبت به افراد غیر کمال‌گرا تجربه می‌کنند (۱۲).

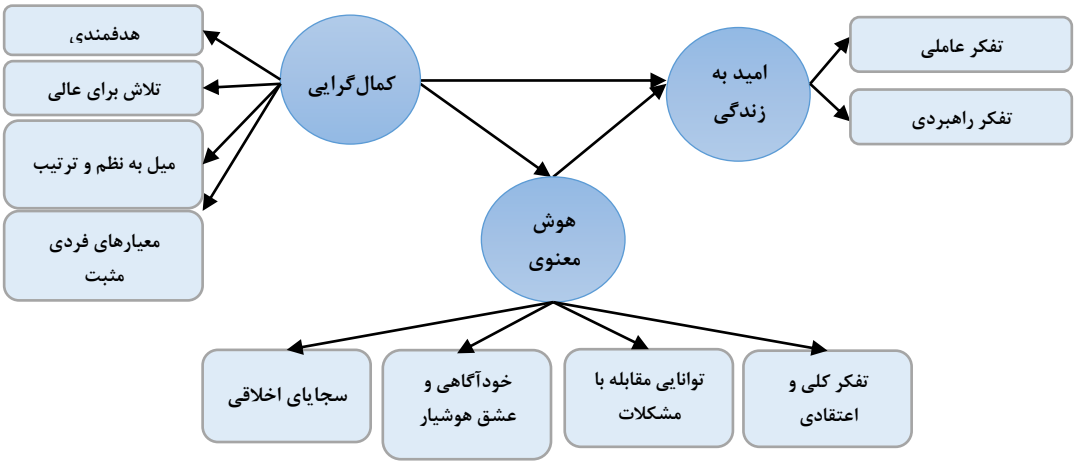
دین و دینداری بخش جدایی‌ناپذیر زندگی بشر می‌باشد. از منظر قرآن، دین پیروی از یک راه و رسم اعتقادی (یوسف، آیات ۳۷ و ۳۸)، تسلیم در برابر امر خداوند (بقره، آیه ۱۳۱) و اعتقاد به قانون، توحید و عبودیت خداوند (یوسف، آیات ۴۰ و ۷۶) تعریف شده است (۱۳).

دینداری به صورت باورهای فردی و رفتار فرد در ارتباط با ارزش‌های فوق طبیعی و ارزش‌های راسخ تعریف می‌شود (۱۴).

وجود گرایش‌های معنوی ناشی از قوه تعقل در انسان است که توجه به آن با پشتوانه تعقل موجب به وجود آمدن نگرش معنوی در انسان می‌شود. هرچه گرایش‌ها و نگرش‌های معنوی انسان زیربنای اعتقادی و فکری پیدا کند، فرد بیشتر و عمیق‌تر در جریان رشد معنوی قرار می‌گیرد (۱۵).

هوش معنوی سازه‌ای نسبتاً جدید است که با دین همپوشانی دارد. معنویت و هوش معنوی مفهومی مهم در زندگی فردی و سازمانی افراد می‌باشد (نمودار ۱). هوش معنوی یکپارچه‌کننده زندگی درونی و معنوی با زندگی بیرونی و محیط کار است (۱۶). برخورداری مدیران و کارکنان سازمان‌ها از هوش معنوی مطلوب می‌تواند موجب توجه به منافع ذی‌نفعان، افزایش سود، کاهش هزینه‌های ناشی از کنترل، بهبود روابط، ارتقای تفاهم در محیط‌های کاری، بهبود عملکرد تیمی و افزایش تعهد

[Downloaded from jrh.mazums.ac.ir on 2026-11-21]

نمودار ۱: مدل مفهومی پژوهش

سازمانی گردد (۱۷). پژوهشگران نشان داده‌اند که هوش معنوی تأثیر مستقیم و معناداری بر عملکرد و رضایت شغلی معلمان مدارس دارد (۱۸).

امید به آینده از عوامل متعددی تأثیر می‌پذیرد که یکی از آن‌ها، نقش باورهای دینی است. بر مبنای مطالعات صورت‌گرفته، بین بالا بودن میزان امید افراد و موفقیت آن‌ها ارتباط وجود دارد (۱۹).

امید بر افکار، هیجانات و دستاوردهای افراد تأثیر می‌گذارد؛ اما در اغلب اوقات روان‌شناسان آن را به عنوان یک موضوع گذرا تلقی می‌نمایند. از سوی دیگر، دانشگاه‌ها عهده‌دار تأمین و تربیت نیروی انسانی متخصص می‌باشند؛ از این رو هدف از پژوهش حاضر، بررسی نقش واسطه‌ای هوش معنوی در رابطه بین کمال گرایی و امید به زندگی مدیران دانشگاه آزاد اسلامی استان مازندران بود.

مواد و روش‌ها

پژوهش حاضر به لحاظ هدف کاربردی می‌باشد. روش اجرای این پژوهش توصیفی (غیر آزمایشی) بوده و طرح آن از نوع همبستگی است. جامعه آماری پژوهش را مدیران و معاونین واحدها، دانشکده‌ها و گروه‌های دانشگاه‌های آزاد اسلامی استان مازندران به تعداد ۵۴۲ نفر در سال تحصیلی ۹۷-۱۳۹۶ تشکیل دادند. برای انتخاب نمونه از جامعه مذکور به روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای، ۲۲۵ نفر انتخاب شدند و از آن‌ها رضایت آگاهانه جهت شرکت در پژوهش و تکمیل پرسشنامه‌ها اخذ گردید. سپس پرسشنامه‌های کمال‌گرایی اسدپور، امید به زندگی اشنایدر و همکاران و هوش معنوی کینگ برای افراد گروه نمونه اجرا شد. معیارهای ورود به پژوهش عبارت بودند از: مدیریت دانشگاه‌های آزاد استان مازندران در سال تحصیلی ۹۷-۱۳۹۶ و اعلام رضایت برای شرکت در پژوهش. عدم تمایل به ادامه همکاری و تکمیل پرسشنامه‌ها نیز به عنوان معیارهای خروج در نظر گرفته شدند. در پژوهش حاضر از پرسشنامه‌های زیر استفاده گردید:

پرسشنامه سبک‌های کمال‌گرایی

این پرسشنامه توسط اسدپور (۱۳۹۶) ساخته شده و دارای ۲۸ سؤال در ابعاد هدفمندی (سؤالات ۱ تا ۶)، تلاش برای عالی بودن (سؤالات ۷ تا ۱۲)، میل به نظم و ترتیب (سؤالات ۱۳ تا ۲۰) و معیارهای فردی مثبت (سؤالات ۲۱ تا ۲۸) می‌باشد که بر مبنای طیف پنج گزینه‌ای لیکرت (بسیار کم، کم، متوسط، زیاد و بسیار زیاد) طراحی شده است که به ترتیب از ۱ تا ۵ نمره‌گذاری می‌شوند.

پرسشنامه امید به زندگی

این ابزار که توسط اشنایدر و همکاران (۱۹۹۱)

[Downloaded from jrh.mazums.ac.ir on 2026-11-21]

ساخته شده است، دارای ۱۲ سؤال در دو بعد تفکر عاملی (سؤالات ۲،۹،۱۰،۱۲) و تفکر راهبردی (سؤالات ۱،۴،۷،۸) می‌باشد که بر مبنای یک طیف پنج گزینه‌ای لیکرت (بسیار کم، کم، متوسط، زیاد و بسیار زیاد) از ۱ تا ۵ نمره‌گذاری می‌شود. سؤالات ۱،۵،۷،۱۱ سؤالات انحرافی بوده و دامنه نمرات آن‌ها بین ۸ تا ۶۴ می‌باشد. طراحان این ابزار اعتبار آن را از طریق بازآزمایی پس از سه هفته معادل ۰/۸۱ گزارش کرده‌اند. همچنین در روایی همزمان، همبستگی این مقیاس با مقیاس افسردگی بک معادل ۰/۴۴ محاسبه گردیده است. این ابزار در ایران ترجمه شده و پس از اجرا، آلفای کرونباخ آن معادل ۰/۸۲ گزارش گردیده است. روایی مقیاس نیز به روش تحلیل عاملی تأییدی محاسبه شده است (۲۰).

پرسشنامه هوش معنوی بدیع و همکاران (۱۳۸۹)

این پرسشنامه دارای ۴۲ سؤال در چهار بعد تفکر کلی و اعتقادی، توانایی مقابله با مشکلات، خودآگاهی، عشق و علاقه و سجایای اخلاقی بوده و بر مبنای طیف پنج گزینه‌ای لیکرت (بسیار کم، کم، متوسط، زیاد و بسیار زیاد) طراحی شده است که به ترتیب از ۱ تا ۵ نمره‌گذاری می‌شود. پایایی کل مقیاس با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ معادل ۰/۸۹ و برای مؤلفه‌ها بین ۰/۸۱ تا ۰/۹۲ برآورد شده است. علاوه‌براین، روایی صوری و محتوایی و هماهنگی درونی مؤلفه‌های این مقیاس توسط متخصصان تأیید شده است. در ایران پایایی مقیاس با استفاده از آلفای کرونباخ برابر با ۰/۹۴ گزاش شده است. همچنین با بهره‌گیری از روش تحلیل عاملی تأییدی، روایی آزمون و استخراج چهار مؤلفه تأیید گردیده است (۲۱).

تجزیه و تحلیل اطلاعات با استفاده از نرم‌افزار SPSS 20 و PLS (Partial Least Squares Regression) صورت گرفت. در سطح توصیفی از مشخصه‌های آماری نظیر فراوانی، میانگین و انحراف معیار و در سطح استنباطی از آزمون‌های رگرسیون تک متغیره و مدل‌سازی معادلات ساختاری استفاده گردید.

یافته‌ها

۳۷/۳ درصد از آزمودنی‌ها را زنان و ۶۲/۷ درصد را مردان تشکیل دادند. ۰/۴ درصد از آزمودنی‌ها در گروه سنی کمتر از ۳۰ سال، ۴۳/۱ درصد در گروه سنی ۳۰ تا ۴۰ سال، ۳۰/۷ درصد در گروه سنی ۴۱ تا ۵۰ سال و ۲۵/۸ درصد در گروه سنی بالای ۵۰ سال قرار داشتند. همچنین ۲۸/۹ درصد از آزمودنی‌ها دارای سابقه کاری کمتر از ۱۰ سال، ۴۶/۷ درصد دارای سابقه ۱۰ تا ۲۰ سال و ۲۴/۴ درصد دارای سابقه کاری بالای ۲۰ سال بودند. باید خاطرنشان ساخت که ۶/۷ درصد از آزمودنی‌ها را مسئولان، ۱۳/۸ درصد را معاونان و ۷۹/۵ درصد را مدیران گروه دانشگاه آزاد اسلامی استان مازندران تشکیل دادند. در جدول ۱ میانگین و انحراف معیار کمال‌گرایی و ابعاد آن مورد بررسی قرار گرفت.

بر مبنای جدول ۱، با توجه به اینکه سطح معناداری آماره F کمتر از ۰/۰۵ محاسبه شده است (P<۰/۰۵)، اعتبار مدل رگرسیون مورد نظر تأیید می‌شود. با توجه به جدول فوق، از آنجایی که در سطح اطمینان ۹۵ درصد و خطای اندازه‌گیری ۰/۰۵= α سطح معناداری برای کمال‌گرایی کوچکتر از ۰/۰۵ محاسبه شده است (P<۰/۰۵)؛ بنابراین با اطمینان ۹۵ درصد می‌توان نتیجه گرفت که کمال‌گرایی تأثیر مستقیم و معناداری بر امید به زندگی مدیران دارد. مقدار R2 نیز نشان می‌دهد که حدود ۲۵ درصد از واریانس نمره امید به زندگی توسط کمال‌گرایی تبیین شده است.

بر مبنای جدول ۲ با توجه به اینکه سطح معناداری

جدول ۱: نتایج آزمون رگرسیون تک متغیره در بررسی اثر مستقیم کمال‌گرایی بر امید به زندگی مدیران

متغیر مستقل	F	Sig	R	R^2	β	T	سطح معناداری
عدد ثابت	۰/۰۰۰۱	۷۵/۳۱۷	۰/۵۰۲	۰/۲۵۲	-	۶/۳۹۸	۰/۰۰۰۱
کمال‌گرایی					۰/۵۰۲	۸/۶۷۹	۰/۰۰۰۱

[Downloaded from jrh.mazums.ac.ir on 2026-11-21]

جدول ۲: نتایج آزمون رگرسیون تک متغیره در بررسی اثر مستقیم هوش معنوی بر امید به زندگی مدیران

متغیر مستقل	F	Sig	R	R^2	β	T	سطح معناداری
عدد ثابت	۰/۰۰۰۱	۲۱/۳۹۴	۰/۲۹۶	۰/۰۸۸	-	۱۰/۴۷۸	۰/۰۰۰۱
هوش معنوی					۰/۲۹۶	۴/۶۲۵	۰/۰۰۰۱

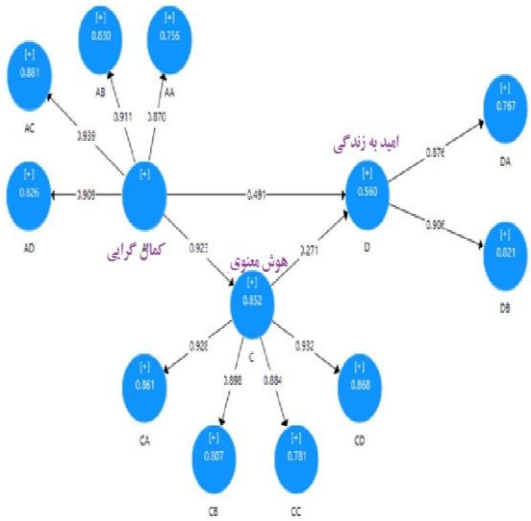
جدول ۳: نتایج آزمون رگرسیون تک متغیره در بررسی اثر مستقیم کمال‌گرایی بر هوش معنوی مدیران

متغیر مستقل	F	Sig	R	R^2	β	T	سطح معناداری
عدد ثابت	۰/۰۰۰۱	۲۸۶/۲۸۴	۰/۷۵۰	۰/۵۶۲	-	۵/۳۸۴	۰/۰۰۰۱
کمال‌گرایی					۰/۷۵۰	۱۶/۹۲۰	۰/۰۰۰۱

آماره F کوچکتر از ۰/۰۵ محاسبه شده است (P<۰/۰۵)، اعتبار مدل رگرسیون مورد نظر تأیید می‌شود. با توجه به این جدول، از آنجایی که در سطح اطمینان ۹۵ درصد و خطای اندازه‌گیری ۰/۰۵= α سطح معناداری برای هوش معنوی کوچکتر از ۰/۰۵ محاسبه شده است (P<۰/۰۵)؛ بنابراین با اطمینان ۹۵ درصد می‌توان نتیجه گرفت که هوش معنوی تأثیر مستقیم و معناداری بر امید به زندگی مدیران دارد. همچنین مقدار R2 نشان می‌دهد که حدود ۰/۸۸ درصد از واریانس نمره امید به زندگی توسط هوش معنوی تبیین شده است.

مطابق با جدول ۳، با توجه به اینکه سطح معناداری آماره F کوچکتر از ۰/۰۵ محاسبه شده است (P<۰/۰۵)، اعتبار مدل رگرسیون مورد نظر تأیید می‌شود. با توجه به جدول فوق، از آنجایی که در سطح اطمینان ۹۵ درصد و خطای اندازه‌گیری ۰/۰۵= α سطح معناداری برای کمال‌گرایی کوچکتر از ۰/۰۵ محاسبه شده است (P<۰/۰۵)، با اطمینان ۹۵ درصد می‌توان نتیجه گرفت که کمال‌گرایی تأثیر مستقیم و معناداری بر هوش معنوی مدیران دارد. همچنین مقدار R2 نشان می‌دهد که حدود ۵۶ درصد از واریانس نمره هوش معنوی توسط کمال‌گرایی تبیین شده است.

در نمودار ۲ مشاهده می‌شود که براساس ضرایب استاندارد، بین متغیرهای مکنون برون‌زا (کمال‌گرایی) با متغیر مکنون درون‌زا (امید به زندگی) بار عاملی ۰/۴۹۱، بین متغیر مکنون برون‌زا (هوش معنوی) با متغیر مکنون درون‌زا (امید به زندگی) بار عاملی ۰/۲۷۱ و بین متغیر مکنون برون‌زا (کمال‌گرایی) با متغیر مکنون درون‌زا

نمودار ۲: مدل ساختاری در حالت معناداری ضرایب مسیر

(هوش معنوی) بار عاملی ۰/۹۲۳ برقرار است و به دلیل اینکه مقدار t برای هر سه رابطه در خارج از بازه (۲/۵۸ و ۲/۵۸-) قرار دارد، در سطح اطمینان ۹۹ درصد ارتباط کمال‌گرایی و هوش معنوی با امید به زندگی و همچنین ارتباط کمال‌گرایی با هوش معنوی معنادار می‌باشد؛ بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که کمال‌گرایی با میانجی‌گری هوش معنوی، تأثیر مثبت و معناداری بر امید به زندگی مدیران دارد.

بحث

نتایج نشان دادند که کمال‌گرایی با میانجی‌گری هوش معنوی، بر امید به زندگی مدیران تأثیر مثبت و معناداری دارد. این یافته با نتایج مطالعات بورنام و همکاران (۲۰۱۴)، استوبر و کار (۲۰۱۷)، چانگ و لیو

[Downloaded from jrh.mazums.ac.ir on 2026-11-21]

(۲۰۱۶) و اشبی و نیلکا (۲۰۱۷) همسو می‌باشد. در تبیین این یافته می‌توان گفت که افراد کمال‌گرای مثبت به کارهای سخت روی آورده و با هدف موفقیت برانگیخته می‌شوند، می‌توانند واقعیت‌های بیرونی را درک نموده و محدودیت‌ها را بپذیرند و به سوی دستیابی به موفقیت جهت‌دهی می‌گردند؛ به همین دلیل امید به زندگی بهتری دارند (۲۰). این گروه از کمال‌گرایان در سازمان عملکرد بهتری دارند و سعی در رعایت اصول معنوی می‌کنند. کمال‌گرایان از تلاش‌های دشوار لذت می‌برند و برای موفقیت مبارزه می‌کنند؛ از این رو مدیران و کارکنانی که برای رسیدن به اهداف منطقی خود به شکل انعطاف‌پذیری کوشش می‌کنند، عملکرد بهتری دارند و در نتیجه از امید به زندگی بهتری برخوردار هستند.

یافته‌های پژوهش نشان دادند که با افزایش هوش معنوی، میزان امید به زندگی در مدیران دانشگاه افزایش می‌یابد. این یافته با نتایج برخی از مطالعات همسو می‌باشد (۸،۹،۱۱،۱۲،۱۷). در تبیین این یافته می‌توان گفت که افراد با هوش معنوی بالا همواره کارهای خود را با اصول اخلاقی و معنوی پیوند می‌دهند که این امر خود باعث افزایش تعهد و مسئولیت‌پذیری بیشتر افراد و بهبود کارایی فردی و گروهی می‌شود و بر امید به زندگی تأثیرگذار می‌باشد.

از محدودیت‌های پژوهش حاضر می‌توان به این موارد اشاره کرد: محدود نمودن جامعه آماری به مدیران و معاونین واحدها، مدیران و معاونین دانشکده‌ها و مدیران گروه‌های دانشگاه‌های آزاد اسلامی استان مازندران، محدود کردن ابزار به پرسشنامه، محدود شدن جغرافیایی پژوهش به استان مازندران، همکاری ضعیف برخی از آزمودنی‌ها به دلایلی چون نداشتن انگیزه و وقت کافی، بی‌حوصلگی و بی‌تفاوتی.

نتیجه‌گیری

براساس ارائه مدل ساختاری در این پژوهش، هوش معنوی در ارتباط بین کمال‌گرایی و امید به زندگی مدیران دانشگاه آزاد اسلامی استان مازندران نقش واسطه‌ای دارد. معنویت و هوش معنوی عنصری مهم در زندگی فردی و سازمانی افراد است که بیانگر مجموعه‌ای از توانایی‌ها، ظرفیت‌ها و منابع معنوی بوده و کاربست آن‌ها موجب افزایش انطباق‌پذیری، افزایش امید به زندگی و در نتیجه سلامت روان افراد می‌شود.

پیشنهادات

با توجه به موارد بیان شده پیشنهاد می‌شود مسئولان دانشگاه از طریق ارائه پاداش‌های مادی و معنوی به مدیران و اساتید، انگیزه کسب موفقیت و امیدواری را در آن‌ها ایجاد نمایند. همچنین لازم است مسئولان دانشگاه، دوره‌های آموزشی را به منظور توانمندسازی مدیران و اساتید در زمینه افزایش اعتماد به نفس، امید و مهارت‌های هوش معنوی برگزار نمایند. علاوه‌براین، به سایر پژوهشگران پیشنهاد می‌شود مشابه با پژوهش حاضر، با یک طرح پژوهشی متفاوت از جمله تجربی و همچنین استفاده از ابزارهای متفاوت، مطالعاتی را در ارتباط با جوامع دیگر انجام دهند. به منظور افزایش دقت نتایج در آینده پیشنهاد می‌شود از روش آمیخته (مطالعات کمی و کیفی به صورت توأمان) استفاده گردد.

حمایت مالی

پژوهش حاضر به صورت مستقل و بدون حمایت مالی هیچ سازمانی در دانشگاه‌های آزاد استان مازندران در سال ۱۳۹۶ انجام شده است.

ملاحظات اخلاقی

تمامی اصول اخلاقی مرتبط از جمله محرمانه بودن پرسشنامه‌ها و رضایت آگاهانه شرکت‌کنندگان در این پژوهش رعایت شده است.

تعارض منافع

نویسندگان اعلام می‌نمایند که تضاد منافعی در این پژوهش وجود ندارد.

[Downloaded from jrh.mazums.ac.ir on 2026-11-21]

تشکر و قدردانی

بدین‌وسیله از تمامی افراد شرکت‌کننده که با شکیبایی نویسندگان را در راستای انجام این پژوهش یاری رساندند، تشکر و قدردانی می‌گردد.

References

1. Mehrabizadeh Honarmand M, Najarian B, Baharloo R. The relationship between perfectionism and social anxiety in students. Journal of Psychology. 2019; 3(3):231-48 (Persian).
2. Karner-Huţuleac A. Perfectionism and self-handicapping in adult education. Social and Behavioral Sciences. 2014; 35(2):434-8.
3. Burnam A, Komarraju M, Hamel R, Nadler DR. Do adaptive perfectionism and self-determined motivation reduce academic procrastination? Learning and Individual Differences. 2014; 36:165-72.
4. Stoeber J, Yang H. Perfectionism and emotional reactions to perfect and flawed achievements: Satisfaction and pride only when perfect. Personality and Individual Differences. 2010; 49(3):246-51.
5. Stoeber J, Corr PJ. Perfectionism, personality, and future-directed thinking: further insights from revised Reinforcement Sensitivity Theory. Personality and Individual Differences. 2017; 105(15):78-83.
6. Chang HT, Chou YJ, Liou JW, Tu YT. The effects of perfectionism on innovative behavior and job burnout: team workplace friendship as a moderator. Personality and Individual Differences. 2016; 96:260-5.
7. Ashby JS, Gnilka PB. Multidimensional perfectionism and perceived stress: group differences and test of a coping mediation model. Personality and Individual Differences. 2017; 119:106-11.
8. Smith MM, Saklofske DH, Yan G. Perfectionism, trait emotional intelligence, and psychological outcomes. Personality and Individual Differences. 2015; 85:155-8.
9. Franche V, Gaudreau P, Miranda D. The 2×2 model of perfectionism: a comparison across asian canadians and European Canadians. Journal of Counseling Psychology. 2012; 59(4):567-74.
10. Sanae M, Zardoshtian S, Norouzi Seyyed Hosseini R. The effect of physical activity on quality of life and life expectancy in the elderly of Mazandaran province. Sports Management Studies. 2012; 5(17):137-58 (Persian).
11. Griffin B, Loh V, Hesketh B. A mental model of factors associated with subjective life expectancy. Social Science & Medicine. 2013; 82:79-86.
12. Andam R, Roohparvar S. The survey of managers' moral intelligence and effectiveness of voluntary sport organizations. Sport Management and Development. 2016; 4(2): 152-64 (Persian).
13. Abedini Y, Dastjerdi N. The relation between religiosity and spiritual intelligence and their effect on studens academic achievement. Journal of New Educational Approaches. 2014; 10(1):37-52 (Persian).
14. Mohammadi B, Zahrakar K, Davarniya R. Investigation into the role of religiosity and its dimensions in predicting of marital commitment of personnel of state welfare organization of North Khorasan. Journal of Religion and Health. 2014; 2(1):15-23 (Persian).
15. Mahmoodi F, Sadeghi F, Jamal Omidi M. The role of spiritual attitude in predicting cognitive emotion regulation strategies in students. Journal of Religion and Health. 2017; 5(1):51-60 (Persian).
16. Shahbazi A, Rahgozar H. The relationship between the relationship between moral intelligence with organizational commitment and organizational trust among employees of Islamic Azad University Marvdasht branch. Journal of New Approaches in Educational Administration. 2017; 8(30):209-34 (Persian).
17. Rama S. Professor's performance for effective teaching (Kosovo case). Procedia-Social and Behavioral Sciences. 2011; 12:117-21.
18. Kulshrestha S, Singhal TK. Impact of spiritual intelligence on performance and job satisfaction: a study on school teachers. International Journal of Human Resource & Industrial Research. 2017; 4(2):1-6.
19. Abbaszadeh M, Alizadeh Aghdam MB, Dolati A, Mousavi A. Studying the role of piety in increasing the hope for future among citizens of Azarshahr, Iran. Religion and Health. 2016; 4(1):47-56 (Persian).
20. Kermani Z, Khoda-Panahi M, Heidari M. Psychometric properties of Snyder's hope scale. Journal of Applied Psychology. 2011; 5(3):19 (Persian).
21. Badie A, Savari E, Bagheri Dashtbozorg N, Latifiazadegan V. Development and reliability and validity of the spiritual intelligence scale. National Psychology Conference Payamnour University, Tabriz, Iran; 2010 (Persian).

[Downloaded from jrh.mazums.ac.ir on 2026-11-21]